

"Pujol va parlar de llengua amb Aznar"

En aquesta entrevista el president de l'Institut d'Estudis Catalans fa una valoració dels acords assolits entre CiU i el PP. Manuel Castellet havia demanat als negociadors que incloguessin en les converses el reconeixement de la unitat de la llengua. Ara fa balanç.

A final del mes de març, Manuel Castellet, president de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), va enviar dues cartes. Una dirigida al president de CDC, Jordi Pujol, i l'altra al president del PP, José María Aznar. En la primera, sol·licitava a Pujol que inclogués en les negociacions amb els populars el reconeixement de la unitat de la llengua i l'autoritat lingüística del IEC. En la segona carta, Castellet feia un esforç pedagògic i explicava a Aznar que la unitat de la llengua no era un fet susceptible de ser objecte de discussió política, recordant-li la unanimitat de la comunitat científica internacional al voltant d'aquesta qüestió. El president del IEC demanava concretament al president del PP que els governs i parlaments on governa el PP haurien de prendre mesures legislatives en aquesta direcció. Ara, un mes després, el pacte entre CiU i el PP ja està tancat, però el tema de la llengua continua obert. És moment d'analitzar el pacte i les seves conseqüències.

—*Senyor Castellet, ha rebut resposta a alguna de les seves dues missives?*

—Jo vaig demanar a Jordi Pujol, com a president de CDC, que posés damunt la taula el tema de la llengua. No he rebut cap resposta escrita, però sí que n'he parlat amb ell, tant telefònicament com cara a cara.

—*I què li va comentar?*

—Pujol em va comentar que havia posat el tema de la llengua damunt la taula, que se n'havia parlat però que era un tema que aixecava moltes susceptibilitats i que possiblement no era convenient que formés part dels acords escrits de les converses entre CiU i el PP. En canvi, em va assegurar que hi haurà passos endavant en aquesta direcció, quant a accions de govern i accions legislatives.

—*Es pot dir que va quedar satisfet amb aquestes explicacions?*

—Joestic d'acord amb això. Quan vaig demanar que es posés el tema damunt la taula, no era amb la intenció que hagués de sortir un acord redactat, sinó que el que pretenia era aconseguir que els polítics que poden

fer accions de govern, governin en aquesta direcció. En aquest sentit, estic convençut que s'ha avançat.

—*I Aznar, silenci?*

—La carta a Aznar tenia un to més explicatiu. Ell públicament, va dir en una entrevista a TV3 que havia rebut la carta i que em contestaria. Però no he rebut cap resposta.

—*Hi ha hagut cap reacció d'algun membre més del PP?*

—Al cap d'una setmana d'haver enviat la carta al senyor Aznar, em va telefonar el conseller de Cultura del govern valencià, Fernando Villalonga, donant-me hora per una entrevista que jo havia demanat feia temps, al mes de gener. En la conversa que vàrem mantenir vam parlar de tot això. Villalonga em va dir que ni ell ni el partit que el representava qüestionava la unitat de la llengua catalana. On vam discrepar va ser en qui ha de tenir l'autoritat lingüística. Ell entenia que el IEC era una institució del Principat i que per tant no podia tenir competència sobre el País Valencià. Jo li vaig recordar dues coses. Primer, que

"Pujol em va comentar que havia posat el tema damunt la taula, però que possiblement no era el més convenient que formés part dels acords escrits de les converses entre CiU i PP. En canvi, em va assegurar que hi haurà passos endavant".

l'acadèmia de la llengua és independent de les estructures polítiques. La Real Academia Española és l'acadèmia de la llengua castellana tant si el parlant està a Castella o als EUA. El que no té sentit és que hi hagi institucions normatives a cada comunitat autònoma. I en segon lloc, li vaig recordar que el IEC no és una institució del Principat perquè hi ha un real decret de l'any 76 que el reconeix i diu textualment que l'àmbit d'actuació de l'Institut són les terres de parla catalana.

—Vostè diu que el conseller Villalonga va reconèixer la unitat de la llengua. En canvi, ell ho va desmentir posteriorment.

—Nosaltres vam parlar de la mateixa llengua. El que no sé és què li convé dir a la premsa, o el que ha de dir. Però vaja, jo em ratifico en la meua posició. A més que una llengua sigui una o siguin dues, és una qüestió estrictament científica. Qui estableix els criteris són els filòlegs, seguint criteris científics. Un cop els científics han establert els seus criteris, els polítics no han d'opinar sobre això. Els polítics han d'acceptar això com una veritat. No és correcte que un polític accepti que el castellà és diferent del francès perquè ho han dit els filòlegs i no accepti que el català és una sola llengua, que també ho han dit els filòlegs. El que és important no és que els polítics reconeguin que el català és una sola llengua, el que és important és que els governants facin accions legislatives respectant aquesta veritat científica.

—Però una determinada política pot acabar disgregant una llengua.

—Sí. Precisament per això demano una acció de govern que respecti escrupolosament el tema de la unitat de la llengua.

—Vist com ha actuat Zaplana en matèria cultural i lingüística en el primer any del seu mandat, a vostè el deixa tranquil que el pacte entre CiU i el PP no faci cap referència explícita a la unitat de la llengua, ni tan sols en aquells punts del començament del document on es fa una apel·lació a aspectes més genèrics?

—Efectivament, m'hauria agradat més que en el document de l'acord hi hagués una menció explícita al tema de la unitat de la llengua. Amb tot, considero més important que després la política vagi en aquesta di-

recció, encara que no sigui esmentada. En aquest sentit sóc optimista, malgrat no apareixi en el text.

—Què li permet ser optimista?

—Altres indicadors...

—Quins?

—En aquests moments hi ha una sintonia molt bona en política lingüística entre el govern de Catalunya i el de les Illes. Es va en una direcció molt correcta. No existeix encara aquesta sintonia amb el govern valencià, però em fa l'efecte que les circumstàncies de mica en mica s'hi aniran acostant. Em sembla que no té cap altra sortida.

—El que vostè insinua és que entre Aznar, Pujol i Soler aconseguiran modificar la política lingüística d'Eduardo Zaplana.

—Podria ser. No?

—No ho sé però en tot cas em costa veure el senyor Zaplana reconeixent l'autoritat lingüística del IEC.

—Però algun dia podria reconèixer com a òrgan responsable de la llengua, com a òrgan al qual el govern consulta en aquestes qüestions, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Això seria un pas molt gran.

—Això vol dir que el IEC acceptaria de bon grat que l'autoritat normativa la tinguis l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana?

—Cal diferenciar entre autoritat normativa, que només la pot fixar el IEC —on per cert, hi ha membres valencians i mallorquins—, del fet que un govern autònom consideri que el seu interlocutor directe, l'entitat a què consultar, sigui la que té allà a prop. No ho veig malament.

Manuel Castellet. Al president del IEC li hauria agradat més que en el document de l'acord hi hagués una menció al tema de la unitat de la llengua, però amb tot, considera que és més important que després la política vagi en aquesta direcció.

Pere Martí